

Artícle Genèric

[Anàlisi de conjuntura](#)

El sector exterior continua sent el principal suport de l'economia

Contingut disponible en
Anglès Espanyol

La recessió amaina. Tal com s'esperava, la zona de l'euro es va mantenir en contracció en el primer trimestre de l'any, però el ritme de caiguda de l'activitat va afluixar el pas (el -0,2% intertrimestral en el 1T 2013, en relació amb el -0,6% del 4T 2012). Aquesta tendència s'observa a tots els països dels quals es disposa ja de dades. D'aquesta manera, l'escenari de recuperació gradual es va confirmant i el retorn a taxes de creixement positives, tot i que modestes, sembla a prop. De nou, l'economia alemanya va mantenir el lideratge, tot i que sense poder-ne presumir (l'avanç es va quedar en el 0,1% intertrimestral). En canvi, el PIB es va contreure a la resta de països grans (el -0,2% a França, el -0,5% a Espanya i el -0,5% a Itàlia).

Per al segon trimestre, la majoria d'indicadors d'activitat suggereixen una recuperació lenta. Aquests indicadors, erràtics al llarg del primer trimestre, van

recuperar, al maig, una part del terreny perdut en els últims mesos i tornen a dibuixar una tendència positiva, tot i que amb una certa volatilitat. L'índex PMI compost de la zona de l'euro va augmentar fins als 47,7 punts, gràcies al sector manufacturer. Malgrat que la mitjana de l'abril i maig, de 47,3 punts, es va situar per sota del registre del primer trimestre, de 47,7, la tendència de fons continua sent positiva i permet continuar pensant que el pitjor de la recessió ha quedat enrere. Per països, les diferències són notables. L'índex francès es manté estancat en zona de contracció. Alemanya, en canvi, recupera tracció: l'índex PMI voreja ja els 50 punts i l'índex Ifo va pujar després de dos mesos de davallades.

El sentiment econòmic millora al maig i s'apropa als registres assolits al febrer i al març, de manera que es dibuixa de nou una tendència lleugerament positiva. Malgrat que els moviments dels últims mesos han estat semblants a tots els països, els nivells continuen sent molt diferents. En aquest sentit, destaca l'augment que s'ha produït a Alemanya i a Espanya, de 5,4 punts i de 6,1 punts, respectivament, des dels mínims assolits l'estiu passat. A França, en canvi, ha perdut gairebé tot el terreny guanyat al final de l'any passat. S'espera que aquestes tendències es mantinguin en els pròxims mesos, amb Alemanya al capdavant i Espanya sortint, a poc a poc, de la recessió. França i Itàlia generen una certa preocupació, ja que, per bé que no presenten grans desequilibris macroeconòmics, el creixement no dona senyals de despertar-se i l'agenda de reformes estructurals avança molt lentament.

La confiança del consumidor puja al maig fins als nivells d'un any enrere. En concret, es va situar en els -21,9 punts, per damunt de la mitjana del primer trimestre (-23,7). Així i tot, es troba molt per sota de la mitjana històrica (-13), de manera que la seva recuperació és clau per dinamitzar el consum intern.

La reactivació de la demanda interna no acaba d'arribar. En concret, les vendes al detall del mes de març, amb una reculada del 2,4% interanual, continuen sense emetre senyals de millora. Les caigudes més importants es van concentrar als països perifèrics, com Espanya (-10,5%) i Portugal (-5,9%), sotmesos a importants processos d'ajust. Els països del centre també van recular, tot i que molt menys: Alemanya el -0,4% i França el -0,7%. L'augment continuat de la taxa d'atur, que, a l'abril, va assolir un nou màxim del 12,2%, dificulta la recuperació del consum de les llars. A l'abril, la feblesa de la demanda i la caiguda del preu del petroli han

reduït en mig punt, fins a l'1,2%, la inflació, la qual es mantindrà en cotes baixes, ja que no s'esperen pujades continuades del preu dels productes energètics ni una recuperació de la demanda que pugui generar pressió a l'alça sobre els preus.

La situació del mercat laboral, molt diferent entre països. Per al conjunt de la zona de l'euro, l'índex del maig d'expectatives de contractació per als tres pròxims mesos suggereix que el mercat laboral no hauria d'empitjorar, tot i que, ara com ara, tampoc no es percep un canvi de tendència clar cap a la recuperació. Destaca el bon comportament d'Espanya, en especial al sector serveis, ja que l'índex mitjà de l'abril i el maig (-3,6) s'ha situat sis punts per damunt del registre del primer trimestre i s'apropa al límit a partir del qual es genera ocupació. Al sector manufacturer, aquesta variable també va millorar en més de dos punts en la mitjana d'aquests dos mesos en relació amb el primer trimestre, fins a un valor negatiu de 10,7 punts. A Alemanya, aquests índexs es mantenen estables en cotes clarament superiors, de manera que, ara com ara, no es qüestiona la capacitat de l'economia germànica de continuar generant llocs de treball, malgrat que la taxa d'atur es manté en mínims històrics. França, en canvi, va experimentar un lleuger repunt, però, així i tot, es va situar en els 13,5 punts negatius, molt per sota de la zona de l'euro.

El sector exterior continua sent el principal suport de l'economia. Les exportacions de béns van pujar al març el 2,8% interanual en termes nominals (-1,0% les importacions). Això va empènyer el superàvit de béns fins als 28.100 milions d'euros en el primer trimestre. A més a més, l'índex d'expectatives d'exportacions ha repuntat de forma notable en el segon trimestre i se situa clarament per damunt dels valors registrats al final del 2012. Ara com ara, per tant, no sembla que el sector exterior hagi de perdre embranzida. No obstant això, el que, d'una banda, és motiu de satisfacció (la recuperació es basa en el sector exterior, en part arran de les millores de competitivitat), de l'altra, és un símptoma de la fragilitat de la situació econòmica actual. En aquest sentit, l'alentiment del creixement dels principals països emergents, com el Brasil, l'Índia i, fins a un cert punt, la Xina, genera dubtes sobre el recorregut que pot tenir el creixement de les exportacions a mitjà termini. En principi, aquests països mantindran un ritme de creixement elevat i, a més a més, tenen un ampli marge de política econòmica per continuar

estimulant la demanda si és necessari, però, atesa la rellevància que adquireix aquest sector, serà necessari seguir-ne l'evolució amb atenció.

A Alemanya, les comandes industrials de fora de la zona de l'euro perden força i, en certa mesura, la seva evolució sol anticipar el comportament de les exportacions, les quals van recular l'1% interanual al març. En general, és una sèrie força volàtil, i, a més a més, al gener i al febrer, van créixer el 3%, de manera que, ara com ara, sembla precipitat pensar en una via decreixent. El que queda més clar és que les elevades taxes de creixement dels últims anys, el 9,4% el 2011 i el 3,3% el 2012, queden ara una mica lluny.

Les noves previsions de la CE dibuixen una sortida de la crisi una mica més lenta. Per al 2013, la CE espera una reculada del PIB del 0,4% a la zona de l'euro. La reactivació de l'economia global continuarà donant suport a la demanda externa, però la interna es mantindrà deprimida pels ajustos en els balanços dels agents econòmics. De cara al 2014, la CE apunta a un avanç de l'1,2%, tot i que aquest resultat està subjecte al fet que els diferents països continuïn avançant en els seus programes de reformes. Així mateix, la CE reconeix la necessitat d'enfortir l'arquitectura institucional de la zona de l'euro. En aquest sentit, seran clau les decisions que s'adoptin al Consell Europeu del 27 de juny sobre el procés d'unió bancària i fiscal (vegeu Focus «Unió bancària: avançant a empentes i rodolons»).

La CE suavitza la via de consolidació fiscal per la lentitud amb què avança el procés de recuperació. La CE avalua l'esforç fet per cada país en funció de la reducció que ha assolit del dèficit estructural (la part del dèficit públic que queda un cop eliminat l'impacte de la situació econòmica conjuntural). En aquest sentit, es mostra força satisfeta pels progressos fets a la majoria de països. La revisió de la via de consolidació fiscal és deguda al deteriorament econòmic que s'ha produït, més intens del que s'havia previst, i que ha comportat que la part cíclica del dèficit sigui major. Sense cap mena de dubte, aquesta revisió farà que el procés sigui una mica més suportable. En concret, la CE atorga una pròrroga de dos anys addicionals per situar el dèficit públic per sota del 3% a Espanya, França, Polònia i Eslovènia. Per als Països Baixos i Portugal, la pròrroga és d'un any.

Accelerar i aprofundir en les reformes estructurals és el nou mantra. Enguany, la

CE ha insistit especialment en la importància de dur a terme una agenda de reformes estructurals ambiciosa. Els processos d'ajust que, en molts països de la perifèria encara s'han de dur a terme, mantindran el creixement en taxes moderades en els pròxims anys. A més a més, en alguns dels països del centre, hi ha seriosos dubtes sobre la seva capacitat de creixement a llarg termini. Això explica que la CE hagi presentat una detallada agenda de reformes per a cada país. A França, per exemple, és primordial recuperar la competitivitat, ja que fa anys que les exportacions perden quota de mercat. En aquest sentit, la flexibilització del mercat laboral es vista com un dels principals eixos per capgirar aquesta situació. A Itàlia, continuen preocupant l'elevat nivell d'economia submergida i la poca eficiència del sistema judicial. En definitiva, la llista és llarga i detallada, un clar reflex que encara queda molta feina per fer.

